

Stanoviště NATO NADGE na Velkém Javoru (Grosser Arber)

1456 m.n.m.
(červenec 2006)

Velký Javor je stanoviště na německé straně hranice poblíž Železné Rudy, z českých stanovišť je mu nejbližší [Poledník](#).

Jde o nejvyšší a nejnavštěvovanější horou Bavorského lesa; jeho vrchol tvoří čtyři skály – Grosser Arber, Bernstein, Richard Wagner-Spitze a Ostspitze.

Je dosažitelný kabinovou lanovkou nebo pěšky a nabízí rozhled do všech světových stran.

Pěší túra lesem na vrcholek Velkého Javoru je opravdu zážitek v jakoukoli roční dobu!

Graßer Arber

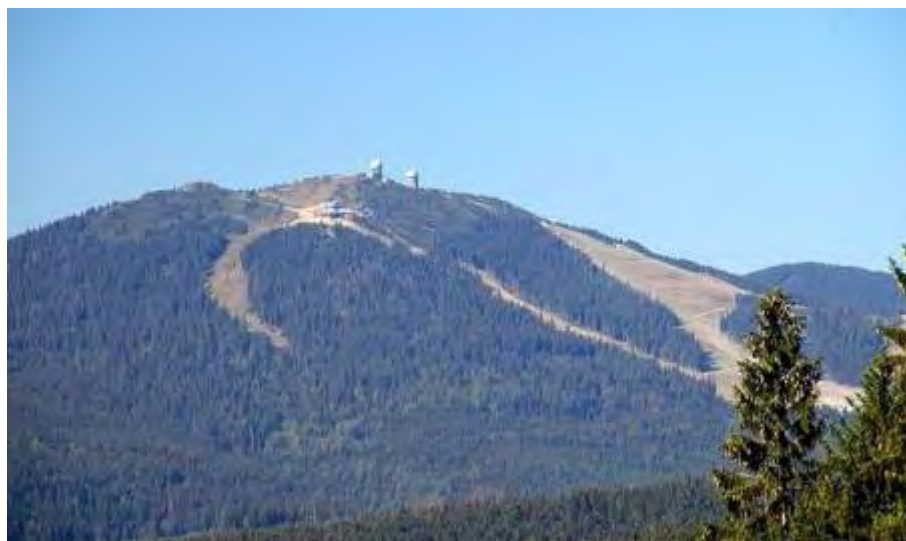
(Velký Javor - 1456 m.n.m)

[\(NATO NADGE středisko řízení a uvědomování\)](#)¹

Velký Javor je nejvyšším místem Šumavy i Bavorského lesa.

Vrchol tvoří čtyři skupiny skal: Gr. Arber, Bernstein, Richard Wagner-Spitze a Ostspitze.

Na hlavním vrcholu je postaven dřevěný kříž. Dvě kruhové věže slouží na Javoru jako radarová a meteorologická stanice a televizní vysílač.

Najdeme zde také kapli Sv. Bartoloměje. Pouť ke kapli se koná každoročně předposlední neděli v srpnu. Za pěkného počasí je z Javoru kruhový rozhled.

Občerstvit se můžeme v chatě Bavorského lesního spolku, která stojí pod vrcholem ve výšce 1375 m.n.m. Na Javor se můžete nechat vyvézt kabinovou

lanovkou pro šest osob. Tato lanovka byla zprovozněna v roce 1999. Cena jedné jízdy pro dospělého ve směru nahoru byla dříve 9,- DM, kolik je to dneska v euro bohužel nevím, jel jsem nahoru na kole.

¹ Systém NADGE je popsán také [zde](#) (str. 184) nebo [zde](#).

Určité oblasti v okolí Velkého Javoru jsou od roku 1939 chráněny – např. plovoucí ostrůvky „Schwimmende Inseln“ a lekníny v obou ledovcových jezerech - Malé a Velké Javorské jezero („Kleiner und Grosser Arbersee“), jakož i kosodřeviny v okolí vrcholu.

Jezerní stěna je těžko přístupná, proto je nutno se pohybovat výlučně po značených stezkách.

Z České republiky je nejbližší hraniční přechod Železná Ruda (silniční, železniční, turistický pro pěší a cyklisty).

Odsud možno pěšky či na kole. Autem 50m za hraničním přechodem odbočit doprava a pokračovat do Brennes. Pak odbočit doleva a pokračovat 1 km k dolní stanici lanovky nebo ještě dále v Velkém Javorskému jezeru.

Asi nejpohodlnější je vyrazit z Bretterschachten (respektive odbočit asi 200 m za zatáčkou na 2,4 km při stoupání na Bretterschachten od Velkého Javorského jezera. Pak budete pokračovat po lesní cestě asi 1,7 km dále do kopce a následuje úsek kolem vrstevnic - střídání krátkých sjezdů a stoupání. Pět kilometrů od odbočky ze silnice dojedete na křižovatku, kde se dáte přímo nahoru - stoupání na vlastní vrchol. To je dlouhé asi 2,2 km a je dosti prudké.

Kromě toho lze vyjet z Bodemaisu přes část Klase, v Oberlohries odbočit doprava a pokračovat stále nahoru. V době mé návštěvy v červenci 2006 přicházela většina Čechů na vrchol právě z Bodemaisu.

Fotografie ze sedla Brennes ve výšce 1030 m.n.m.

V časech studené války samozřejmě převážil jiný zájem než ochrana přírody a na vrcholu byla postaveny 2 věže – jedna z nich [meteorologická](#)², druhá vojenská.

Druhá věž, „nahlížela“³ na území Československa a vytvářela tak předpolí varovného systému zemí NATO v době studené války. **Nejedná se o klasické průzkumné (něm. ELOKA⁴) stanoviště, je vybaveno přehledovým radiolokátorem.**

Vystřídal se zde několik jednotek amerických i německých.⁵ Na dolním obrázku vidíte obě věže. Na oficiální „panorama“ tabuli je jako věž NATO označena ta levá, nicméně dokonalejší ochranu bezprostředního okolí věže (ostnaté dráty, kamery apod.) má ta pravá. (Z pohledu zdola je to samozřejmě naopak).

V [kronice](#) současné jednotky naleznete krátkou vojenskou historii tohoto stanoviště.

² Resp. stanice č. [10791](#)

³ a na východ nahlíží i v současnosti...

⁴ ELOKA - [Elektronische Kampfführung](#)

⁵ Německé veterány (Abgesetzter Technischer Zug 133 - dříve AbgTZg 243 ze stanoviště Grosser Arber najdete třeba [zde](#), jaká [radarová technika](#) se na vrcholu nachází.

Jak se dostanete na vrchol?

Nejlépe od bavorské Železné Rudy. Záleží však na tom, odkud do ní přijedete.

Jestliže jedete autem, odbočujete ihned (asi po 25 metrech) za celnici vpravo a pořád nahoru až do sedla Brennes. Zde můžete vozidlo zaparkovat nebo pokračovat dále vlevo k lanovce, resp. chatě u jezera.

Jestliže jedete na kole nebo pěšky z české Železné Rudy, je daleko nejlepší nová cyklostezka, spojující obě Rudy mimo hlavní silnici a vyhnete se tím i celnici. U nádraží, kde je jedna budova rozdělena na německou a českou část, v pohodě přejdete přechodem pro pěší, cyklisty a koňáře.

V dobách studené války byly - pro svoji snadnou přístupnost ze západní strany - tyto pohraniční kameny jedny z nejfotografovanějších hraničních bodů. Za německou stranou nádraží zahnete doprava a přes most zase nahoru po silnici směr Brennes.

Porovnejte tento snímek například s [fotografií Briana Rose z roku 1987](#). Asi to ani nepotřebuje komentáře....

Podle něj bylo v roce **1938** zřízeno na vrcholu naslouchací protiletadlové stanoviště, od **1959** začátek budování infrastruktury pro jednotky, zřízené o dva roky dříve.

1976 - výstavba zpevněné silnice z Bodenmaisu na vrchol, o tři roky později začíná výstavba budov.

1983 – slavnostně ustanoven do služby 6./FmRgt31 ([Fernmelderegiment 31](#))

1991 – dochází k přejmenování původní jednotky na Abgesetzter Technischer Zug 243.

Grosser Arber z ptáčích perspektivy

V devadesátých letech byl nasazen nový radar RRP-117 – v roce 1991 začala přestavba, v roce 1996 byl dán do operačního využití. (Jeho popis hledejte v pomocném levém sloupečku).

[Abgesetzter Technischer Zug 133](#) (Großer Arber früher AbgTZg 243)

V roce 2004 byla ustanovena zatím poslední jednotka - [Abgesetzter Technischer Zug 133](#). Na Arberu je činných přibližně 30 vojáků.

Další zmínky o Gr. Arberu naleznete například na stránkách Fernmelderegimentu 31 ([Tactical Air Control System](#)).

Vojenská technika NATO na vrcholu Grosser Arberu

Jedná se o přehledový radar **RRP117** (Remote Radar Post) firmy Lockheed Martin.

Pracuje v pásmu D (1215 – 1400 MHz), otáčí se 6x za minutu a je vybaven fázovanou anténou. Umí pracovat v primárním (aktivním) režimu i jako sekundární radar (pasivní). Radom (kopule) na vrcholu Arberu skrývá jeho anténu o velikosti přibližně 7x7 metrů, u mobilní verze přibližně poloviční. Teoreticky je tento komplet postaven jako mobilní, ale na této základně v Německu se používá jako stacionární.⁶

Grosser Arber v zimě

V impulsu vysílá až 20 kW energie s účinným dosahem max. 463 kilometrů, efektivní dosah pouze 288 kilometrů.

Obsahuje několik zdokonalení s účelem postížení specifických vojenských cílů – balistických raket a protiraketových systémů.

Asi nejlepší [popis tohoto radaru a jeho možnosti](#).

Popis na [stránkách českého ministerstva obrany](#).

[Jedna](#) z možných dalších aplikací.

Síť šotolinových cestiček k vrcholu

Druhý díl popisu stanoviště Grosser Arber (ilustrační fotografie z cesty 2006) hledejte [zde](#).

⁶ Německo vlastní 8 těchto zařízení typu RRP-117, další je třeba na bývalé německo-německé hranici v Döbern - [Tschernitz](#)

TITLE:

Železná opona jako bojiště elektronické války

Práce je nedílnou součástí webu
<http://www.ilcik.cz>

AUTHOR:

© 1999 – 2006 ing. Václav ILČÍK

**CONTENT LANGUAGE:
COPYRIGHT:**

Czech (cz)
Zapomenutá elektronická válka v okolí železné opony

DESCRIPTION:

Rádiový a radiotechnický průzkum na železné oponě i za ní

KEYWORDS cz:

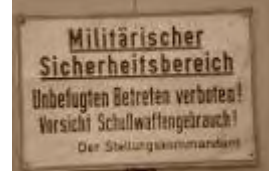
železná opona, státní hranice, PS, Pohraniční stráž, signálka, vojenské věže, vidové hlásky, pátrače, historie železné opony, budování železné opony, ochrana státní hranice, ostnatý drát, Čerchov, Dyleň, Rozsocha, Tišina, Havran, Zvon, Poledník, Kříženeč, Šumava, Tišina, Český les, Hazlov, Lesná, Milíře, zámek Zbiroh, četnické letecké hlídky, průzkumná stanoviště, SIGINT, ELOKA, Ramona, Tamara, Kopáč, Věra, KRTP, KRTP-86, KRTP-91, KRTP-81, Borap, Kolčuga, SDR, PLSS, ERA, HTT Tesla Pardubice, pasivní radar, radiolokace, tichá spolupráce, život za dráty, pozemní průzkumná stanoviště, vrtulníky na hranici, SR-71, Mig-25, zpravodajská správa, studená válka, OSH, EZOH, útoky, dezerce, ostnatý drát, odposlech, greenway, incidenty, elektronický boj, REB, TDOA, časově hyperbolická metoda

KEYWORDS en:

iron curtain, border, barbed fence, behind the iron curtain, iron border, 2ACR, passive radar, LAPAS, PLSS, ELINT, SIGINT, iron curtain history, lost border, iron curtain road, cold war, bicycle greenway, KRTP, Vera, Tamara, Trash Bin, Trash Can, Ramona, Soft Ball, Borap, PRP-1, Kopac, ECCM, TDOA, reconnaissance, COMMUNICATIONS INTELLIGENCE, COMINT, NO MEN'S LAND

KEYWORDS de:

eloka, turm, funk, grenze, Mfs, Schneeberg, Elektronische Kampfführung, Peil, Peilbasis, Elektronische Unterstützungsmaßnahmen, LAPAS, Elektronische Gegenmaßnahmen, Elektronische Schutzmaßnahmen, horchdienst, Hoher Bogen, Grosser Arber, Grosser Kornberg, Grosser Oesser, Fernmeldesektor, Fernmeldeskorturm, Grossen Kornberg, Grossenbrode,

PHRASE cz:

Jak bojoval Západ s Východem na frontě elektronické války. Státem podporovaná špionáž území potenciálního protivníka. Život v okolí železné opony. Neprostupná státní hranice, hlídané Pohraniční stráží. Železná opona – stavba, historie, použití. Systém střežení státní hranice. Vojenské síly a prostředky, dislokované v bezprostředním okolí železné opony. Pohraniční stráž. Lehký obrněný pluk. Průzkumné jednotky. Útvary zvláštního určení ZU. Obrněná brigáda. Jednotky REB. Stacionární stanoviště. Hlávky. Signálový průzkum. Technika rádiového a radiotechnického průzkumu. Monitorovací přijímače. Vrtulníky na železné oponě. Průzkumná letadla.

PHRASE en:

Iron curtain project. SIGINT, COMINT, ELINT, RADINT, OSINT, ACINT, EPM, ECCM. MASINT, Redcatchers. Radio Intelligence.

Tento text vznikl přibližně v průběhu 7 let. Jestliže máte pocit, že jsou tam faktické chyby, neváhejte mne kontaktovat – nikdo není neomylný.

Autor nikdy nebyl členem žádné politické strany a jeho práce nemá být oslavou komunistické strany, dřívějšího politického zřízení či železné opony jako takové.

Reálie odpovídají době přibližně od poloviny osmdesátých let do konce železné opony.

Všechny materiály pochází z veřejně dostupných zdrojů a jsou – pokud možno – citovány. V některých případech se mi nepodařilo autora vypátrat, resp. nereagoval na moje žádosti.

Autor

